

Välkomna ska ni vara till
Försvarsmaktens veckovisa digitala-

-lägesuppdatering.

I dag kommer Försvarsmaktens insatschef,
generallöjtnant Michael Claesson-

-att presentera det

senaste kring händelseutvecklingen
i Ukraina, vilka bedömningar-

-som Försvarsmakten gör och vilka

åtgärder som vidtagits.

Därefter kommer Michael Malm på
Försvarsmaktens totalförsvarsavdelning-

-att fördjupa sig i bland-

-annat skyldigheter
och förutsättningar-

-avseende totalförsvaret i händelse av kris eller
krig.

Något som vi fått mycket frågor om den senaste
veckan.

Avslutningsvis kommer det att finnas möjlighet att
ställa frågor.

Varsågod, jag lämnar över ordet till dig.

Drygt tre veckor in i kriget ser vi fortfarande inga förändringar-

-vad gäller Rysslands intention.

Målet är fortsatt att ta Ukraina med våld.

Vi talar fortfarande om en fullskalig invasion och det pågår-

-attacker mot städer, byggnader och IT-struktur-

-likväl mot militära och andra civila mål, dag som natt.

Det är oklart om och när det här kriget är slut, men en sak är säker.

Vi behöver ställa in oss på att det här är en säkerhetspolitisk-

-situation som kommer att bli långvarig.

Försvarsmakten gör också bedömningen att risken för att Sverige utsätts för-

-påtryckningar i syfte att försöka påverka vårt suveräna beslutsfattande-

-och därmed minska vår handlingsfrihet har ökat sedan tidigare.

Ett exempel på det är de hot som Ryssland fortsätter-

-att uttrycka till de stater som på olika sätt stödjer Ukraina i kriget.

Att skrämma och hota är en del av den ryska strategin.

Jag vet att det finns en oro i landet just nu, och det kan jag förstå.

Det är en ny och förändrad värld vi vaknar upp till varje morgon.

Jag kommer inte stå här i dag och försöka skönmåla situationen utan det jag vill-

-säga till dig som är orolig är att det är viktigt att du tar del av information-

-om vad som händer, i rätt kanaler och med ett stort mått av källkritik.

Framförallt på sociala medier.

Den ryska militära verksamheten i Östersjöområdet är för närvarande i-

-huvudsak normal för denna tid på året-

-omfattande bland annat utbildnings- och övningsverksamhet.

Vissa enheter ur Rysslands väpnade styrkor hemmahörande i Östersjöområdet-

-är omfördelade till Ukraina, södra Ryssland och Svarta havet.

Ryssland har dock fortsatt handlingsfrihet med en stor del av sina-

-väpnade styrkor i Sveriges närområde, främst i den marina domänen.

Men det säkerhetsläge som vi just nu befinner oss i innebär att ett väpnat-

-angrepp mot Sverige inte kan uteslutas.

Och här vill jag vara tydlig:

Försvarsmakten har i dag ett operativt lugn och vi har beredskap och förmåga att-

-möta alla typer av händelseutvecklingar.

Tillsammans med andra myndigheter arbetar vi hela tiden med-

-att reducera hotet från främmande makt gäller säkerhetshotande verksamhet-

-mot Försvarsmakten.

Det sker bland annat genom att begränsa tillfället samtidigt-

-som vi arbetar med att identifiera och minska sårbarheter i egna system.

Jag vill passa på att nämna att hotnivåerna avseende-

-säkerhetshotande verksamhet mot Försvarsmakten inte har ändrats sedan-

-förra veckans digitala lägesuppdatering.

Vi är en aktiv försvarsmakt, vi vidtar nödvändiga beredskapsanpassningar- och genomför planerad övningsverksamhet och vi är beredda att agera-

-enskilt och tillsammans med andra.

Samarbetet vi har med våra internationella partners är-

-fortsatt viktigt och vi fortsätter att öva tillsammans, både i övningar-

-som planerats sedan tidigare men också som uppkommit med kortare varsel.

Gemensamma övningar gör oss starkare och därmed-

-farligare för en eventuell motståndare.

Just nu har vi en ökad militär närvaro från andra västländer i närområdet.

Inte minst med anledning av att den Nato-ledda övningen Cold Response-

-inleddes i Norge tidigare i veckan.

Övningen omfattar över 30 000 deltagare från 28 olika länder-

-varav ungefär 1 600 från Sverige.

Vårt samarbete inom ramen för Joint Expedition Force (JEF)-

-som är en brittiskledd snabbinsatsstyrka där 10 länder ingår och-

-som Sverige varit en del av sedan 2017-

-fortsätter att växa och samtidigt som jag står här övar den svenska marinen-

-med en brittisk fregatt i Karlskrona, inom ramen för det samarbetet-

-där även svenska stridsflyg ingår.

Vi har en mycket god lägesbild av aktivitet och kapacitet i vårt närområde-

-och vi fortsätter att följa händelseutvecklingen väldigt noga.

Samtidigt som vi gör det följer vi även utvecklingen i våra internationella-

-insatser där personalen fortsatt löser viktiga uppgifter-

-i bland annat Mali, Irak och Somalia.

Och när mångas ögon nu vilar på händelseutvecklingen i Europa-

-är det viktigt att påminna om att de-

-internationella insatserna också stödjer svenska säkerhetsintressen-

-och utgör en viktig del av de partnerskap vi har i dag.

De åtgärder Försvarsmakten har vidtagit sedan krigets början i Ukraina innebär-

-att vi i dag har fler beredskapsstyrkor, på både nationell och regional nivå.

Vi har förstärkt incidentjakten

med fler stridsflyg i beredskap-

-och på fler platser.

Vi fortsätter bevaka svenskt territorium och visar synlighet-

-på marken, i luften och till sjöss.

Vi planerar för händelser som kan inträffa här och nu samtidigt som vi har-

-en flexibilitet och balanserar våra behov utifrån den aktuella lägesbilden.

Ibland rör det sig om dagliga avvägningar-

-och beslut som ytterst syftar till att ha ett uthålligt försvar- -också utifrån det långsiktiga perspektivet.

Jag säger det igen – Försvarmakten har ett lugnt och tydligt fokus och vi-

-fortsätter att lösa våra uppgifter så att Sverige kan vara tryggt och säkert.

I dag, i morgon och framåt.

Och med det så lämnar jag över ordet till Michael Malm-

-på totalförsvarsavdelningen.

Tack.

Tack så mycket för det.

Precis som Therese inledningsvis sa, får vi väldigt mycket frågor kring-

-totalförsvar och totalförsvarsplikten.

Jag ska reda ut vad som menas med totalförsvarsplikten-

- och vad som förväntas av var och en som omfattas av den plikten.

Jag skulle vilja börja med att sätta in den i ett sammanhang.

Vår demokrati, våra mänskliga fri- och rättigheter, vårt oberoende, är precis-

-som generallöjtnant Claesson sa,
vi kan inte ta det för givet, utan-

-måste värna och försvara det hela tiden.

Det är där totalförsvaret kommer in som är hela folkets angelägenhet.

Hela den svenska befolkningens angelägenhet.

Det börjar med den enskilda individen.

Med kommuner, regioner, myndigheter, näringslivet- -frivilligorganisationer, regering och riksdag.

Alla vi ingår i totalförsvaret.

Jag skulle vilja påstå att vi har en bra förutsättning att utgå ifrån.

Vårt land har en väldigt stabil demokrati, och vi har tillit mellan-

-medborgare och myndigheter.

Det kanske beror på att vi har låg nivå på korruption i vårt land.

Det är också så att vi har fria, oberoende medier.

Vi har en hög utbildningsnivå i vårt land.

Vi har ett väldigt väl utvecklat näringsliv-

-och vi har ett väldigt stort engagemang.

I Sverige finns mer än 250 000 föreningar eller ideella organisationer.

De där har under lång tid bidragit till att fostra en demokratikänsla och lärt-

-oss hur vi ska lösa problem tillsammans.

Vi ser i dag att vi har ett stort engagemang för totalförsvaret-

-och vi får som sagt in många frågor.

Men det är inte bara frågor vi får, vi får också ett ganska-

-påtagligt engagemang genom att över 20 500 har sökt sig till Hemvärnet.

Vi har också en stor tillströmning till våra frivilliga försvarsorganisationer.

Och det finns andra som kommer med initiativ.

Bygdegårdsföreningen har kommit in med ett erbjudande att ställa sina tjänster-

-till förfogande för Försvarsmakten, något vi varmt välkomnar.

Så vi har väldigt goda förutsättningar.

Det här med totalförsvaret, vad är det då?

Det är vår strategi för att kunna förbereda oss för om kriget skulle inträffa.

Totalförsvaret är också den strategi som kommer möta de påfrestningar ett krig skulle innebära.

Därför har vi totalförsvaretsplikten.

Det finns många plikter i Sverige, skolplikten kanske den mest kända.

Men vi har också totalförsvarsplikten.

Plikten är ju en del av, det här, skulle man kunna säga, det sociala kontraktet.

Vi i Sverige har många rättigheter.
Men vi har också en del skyldigheter.

Till dem hör det här med
totalförsvarsplikten.

Den omfattar alla som är bosatta i Sverige mellan
åldersgruppen 16-70 år.

Alla de omfattas av totalförsvarsplikten.

Man kan göra totalförsvarsplikten på olika sätt.

Tidigare hade man civilplikt,
det är i dagsläget vilande-

-men man kunde då utbildas till att tjänstgöra som
exempelvis brandman.

Sen har vi den mer kända som är värnplikten.

Värnplikten innebär att man mönstrar, blir uttagen och genomför en
militär grundutbildning.

Och om man klarar den blir man krigsplacerad i någon av
Försvarsmaktens förband.

Mönstringen faller på
plikt- och provningsverket-

-och nu arbetar man mot kullen 2004:orna, och den
åldersklassen är 106 000 personer.

Och man har nu plockat ut ungefär 19 000 för att
mönstra.

Sen får vi se hur många av de som blir föremål för militär grundutbildning.

Men det är ett arbete som plikt- och prövningsverket gör-

-och jag kan hänvisa till deras webbplats.

Jag stannar där.

-Tack! Vi öppnar för frågor.

Först ut är Frida på TV 4. Varsågod.

-Enligt en undersökning vi gjort ville en majoritet av svenskarna att-

-huvuddelen av alla ska göra värnplikt.

Och alla riksdagspartier vill se fler värnpliktiga än 8 000 till 2025.

Hur ser ni på den drastiska ökningen?

Finns kapacitet i form av materiel, logi, utbildare, och så vidare?

-Vi kan inte låtsas att vi har den bakgrund vi har.

Det vill säga, att vi rört oss i en ganska sluttande riktning under ganska lång tid.

Det är först de 5-6 senaste åren som vi vi byggt upp Försvarsmakten mot-

-målbilden nationellt försvar igen.

Det innebär att det på personalsidan finns brister i antal, och en del kompetenser.

Det innebär att det kommer vara utmanande-

-men man kommer kunna öka antalet, är min försiktiga bedömning - utan tvekan.

Exakt hur mycket beror på dialogen med regeringen, och de resurstillskott-

-som kommer under nämnda år, och i vilken utsträckning vi får-

-fram materiel och utbildningsplatser.

Möjligheten finns att fortsätta dialogen för en utökning.

-Är det genomförbart i dagsläget?

-Det beror på vilken risktagning man vill ge sig in på.

Vi värnar om en hög kvalitet i utbildningen, att vi håller hög nivå i verksamhets säkerhet.

Och att soldaterna får ordentlig utrustning och så vidare.

En ökning ja, men hur stor får vi återkomma till.

Tack.

Tack, Frida.

-Då släpper vi in Annie på SVT. Varsågod.

-Annie här på SVT.

-Jag undrar vad de här 3 miljarderna extra som försvarsberedningen beslutade om i går-

-innebär för Sveriges beredskap och vad kommer man börja med att investera i?

Var finns det största behovet?

-De resurstillskott som diskuterades och annonserades i går-

-kommer i all väsentlighet styras mot Försvarsmaktens förslag.

Vi sätter först och främst som mål att kunna utöka uthålligheten-

-i verksamheten, den operativa uthålligheten.

Det kan låta lite märkligt, kan man tycka, men det handlar om-

-att skapa logistisk uthållighet, alltså drivmedel, det handlar om förnödenheter-

-livsmedel, läkemedel, och den typen av saker som behöver utökas-

-för att snabbare nå uthållighetsmålen.

-Hade ni velat se mer pengar?

-Nu pågår det en försvarspolitisk beredning, om hur vi-

-kan gå till en 2-procentsomsättning, satt till BNP - och vi kan alltid komma-

-med förslag i den processen.

Det återstår att se detaljerna i det.

-Tack.

-Tack, Annie.

-Då släpper vi in Ronja från Göteborgs-Posten. Varsågod.

-Jag kopplar också på totalförsvaret.

Hur väl rustat är Sverige för ett krig i dagsläget?

-Jag vill påstå att basplattan, grunden, det robusta samhället -

-där har vi en stabil grund.

Vi är dessutom ett ganska rikt land,
med stora möjligheter, och det gäller-

-även de andra nordiska länderna - och de grundläggande
fundamenten som-

-alla nationer behöver för ett trovärdigt
totalförsvar har vi - vi har stabil demokrati och hög tillit-

-och det kallas till och med det nordiska guldets i vissa
sammanhang.

Sen måste vi utveckla och förbättra
och återanskaffa vissa saker-

-som generallöjtnanten sade
behöver vi fler saker som vi-

-har föreslagit, men grundplattan är vi lyckligt lottade som har.

-Jag fyller på med en aspekt.

-Michael Malm tog upp näringslivet och även
utbildningsnivån, och den-

-kreativitet och den innovationskraft
som finns i det svenska samhället-

-precis det man önskar sig för att skapa motståndskraft
och flexibilitet.

-Jag tänkte bara fylla på...

Vad skulle ni säga, exakt, är det ni först
behöver stärka?

Finns någon prioriteringsordning, om man ser på
totalförsvaret?

-Det finns några saker vi i våra länder är lite mer
beroende av.

Vi har exempelvis det här med elförsörjningen.

Det är en sårbar sektor i alla länder, även hos oss. Det kan vara en faktor.

Sen finns några sektorer som samverkar väldigt mycket med varandra- och är beroende av varandra - energi-, transport- och telekomsektorn.

Där måste vi se på helheten och stärka systemet-

-så de kan bidra till varandras styrkor.

-Inte heller nu kan vi lösgöra oss från arvet.

Det vill säga,
vi har ett annat samhälle-

-en annan typ av funktionalitet i samhället jämfört med till exempel kalla kriget.

Hela försörjningsprincipen
bygger på just in time-deliveries-

-och det är en globalt uppbyggd
försörjningssäkerhet, som går på klocka-

-och tillgänglighet, till hamntid, etc.

Det finns känsligheter man
behöver se över, och skapa starkare-

-och större robusthet kring.

-Någon sista fråga, Ronja?

-Det är bra. Tack.

-Tack så mycket. Då släpper vi in Isak från Sveriges Radio Ekot. Varsågod.

-Isak på Ekot här.

Michael Malm, du pratade om värnplikten, att de ser på årskullarna 2004 nu.

När man ser framåt, kommande generationer, när värnplikten-

-är fullt utbyggd, hur många måste räkna med att göra värnplikt?

-Det beror på hur stora kullarna är. Man tar inte ut en procent av kullen, det beror på behoven i Försvarsmakten-

-kopplat till de förband och organisationer vi behöver bemanna.

Det är svårt att säga exakt hur många som ska tas in inom-

-ramen för värnplikten.

Men nu har vi ungefär 106 000, i ålderskullen 2004.

Där blir det ungefär 19 000 som tas ut för mönstring-

-och kanske 6 000-8 000, blir anspråkstagna för utbildningen.

Hur procentsatsen ser ut framgent är svårt att säga.

-Vi har en försvarsmaktsstruktur och krigsstruktur-

-som vi bygger mot, till 2025.

Om försvarspolitiken bestämmer att utöka försvarsmaktsstrukturen-

-kommer det påverka antalet värnpliktiga som tas ut till tjänstgöring.

Det är viktigt att se processen framgent, kopplat till-

-fortsatt försvarspolitisk inriktning.

-Nu ska försvarsanslagen öka kraftigt kommande år, inte bara under den här-

-perioden då vi har krig i Ukraina.

Vad ser ni framför er för Europa om fem år?

Jens Stoltenberg pratar om att det här är det nya normala. -Jag är rädd att det här kommer vara en säkerhetspolitisk situation-

-som kommer bestå under lång tid.

Hur lång är svår att bedöma.

Satsningarna som behöver göras behöver också vara långsiktiga-

-det gäller militären samt övriga delar av totalförsvaret.

-Kommer det finnas ett fortsatt hot även efter att kriget i Ukraina tagit slut?

-Det finns ett par saker att fundera på långsiktigt, dels hur-

-den ryska regimen kommer ur konflikten.

En annan aspekt är att behålla en bottenplatta av handlingsfrihet.

Vi ska inte göra om samma misstag som efter kalla kriget-

-och utropa den eviga freden.

Vi ska flexibelt kunna gå upp och ner i olika försvarsstrukturer, är min försiktiga bedömning.

Men att vi behåller nationell handlingsfrihet genom att också ha ett starkt totalförsvaret.

-Tack.

-Tack så mycket till er som var med och ställde frågor.

Tack för att ni var med och deltog.

Därmed är den här lägesuppdateringen slut för i dag.

Vi är här, samma tid på samma sätt på torsdag nästa vecka. Hejdå.